

Propozycje zabaw rozwijających mowę dzieci od pierwszego miesiąca życia do drugiego roku.

Podczas dni otwartych w naszym przedszkolu spotkałam się z rodzicami małych dzieci. Większość z nich była zaniepokojona faktem, że ich dziecko jeszcze nie mówi. Mówi niezrozumiale używając własnego języka lub wydaje dźwięki zrozumiałe tylko dla rodziców.

Pytaliście dlaczego. Przyczyn może być bardzo wiele.

Rozwój mowy dziecka jest uzależniony od jego ogólnego rozwoju intelektualnego i fizycznego. Ważne jest zatem, czy dziecko słyszy, czy w odpowiednim czasie nabyło umiejętność siedzenia, chodzenia, chwytania przedmiotów.

Jeśli myślicie, że do kilkumiesięcznego dziecka nie warto mówić, bo ono i tak tego nie zrozumie, to już mamy podstawowy błąd. Do dziecka należy mówić, mówić, mówić nie tylko podczas zajęć dydaktycznych ale i pielęgnacyjnych.

Praca z najmłodszymi dziećmi do 24 miesiąca życia polega głównie na usprawnianiu ogólnym dziecka. Pobudzamy jego zmysły: wzrok, słuch, smak, dotyk, powonienie. Wykorzystajmy wszelkie formy zabawy w celu wywołania ożywienia emocjonalnego, przejawiającego się między innymi w wokalizacji. Na bazie ogólnej aktywności motywujemy do spontanicznej mowy.

Podam państwu przykłady zabaw jakie powinniśmy wykonywać razem z dziećmi. Powtórzę jeszcze raz **RAZEM.**

Pamiętajmy, warunkiem aktywności będzie stały kontakt dziecka z dorosłym.

Proponowane zabawy dla dzieci w wieku 1 - 4 miesiąca życia.

- Wspólnie śpiewamy, mruczymy
- Słuchamy spokojnej muzyki
- Bawimy się dźwięcznymi i piszczącymi zabawkami
- Wykonujemy przewroty na bok, brzuszki i plecy przy pomocy kolorowej lub dźwięczącej zabawki
- Prowadzimy zabawy na kolanach dorosłego (pobudzamy do opierania się na nóżkach)
- Prowokujemy do chwytania dużych kolorowych zabawek zawieszonych nad łóżkiem lub rozrzuconych w kojcu
- Podajemy do każdej ręki po zabawce
- Zachęcamy do śledzenia zabawek przez dziecko siedzące na kolanach dorosłego (przesuwanie po stole zabawek np. kolorowego klocka, pacynki, misia ...)
- Pobudzamy do gaworzenia poprzez gaworzenie do dziecka
- Prowadzimy zabawy wywołujące śmiech

Proponowane zabawy dla dzieci w wieku 6 - 9 miesiąca życia.

- Zachęcamy do pełzania, raczkowania przez odsuwanie kolorowej zabawki wyraźnie nazwanej; pobudzamy do siadania poprzez podawanie palców.
- Zabawy poruszającymi się po stole zabawkami, toczenie piłki.
- Zabawy bębenkiem, bąkiem, cymbałkami, dzwoneczkami.
- Podawanie zabawek o dwóch różnych kształtach, przekładanie przedmiotu z jednej ręki do drugiej.
- Zabawy w chowanego przy pomocy pieluszki, czy ulubionego kocyka, ręcznika, zabawy w „Kosi, kosi łapki”, „Idzie rak nieborak”, „Gotowała myszka jajko”.
- Wydawanie poleceń - daj mi; ...pamiętajmy - polecenie łączymy z gestem wyciągniętej ręki.
- Rzucanie piłki łączymy ze słowem „baach” - przy każdym rzucie słowo wypowiadamy sami - aż do momentu, gdy dziecko powie spontanicznie.
- Zabawy lalką, misiem - powtarzamy kilkakrotnie nazwę danej zabawki.

Uwaga! Wypowiadamy każde słowo bez spieszceń: tj nie lalečka lecz lala lub laleczka, nie piłečka lecz piłka lub piłeczka. Mówimy wyraźnie, w miarę głośno, wykorzystując sytuację, gdy dziecko patrzy na nasze usta.

Zabawy dla dzieci w wieku 9 - 12 miesiąca życia.

- Pobudzanie do stania, chodzenia, prowadzenie za obie ręce potem za jedną .
- Zachęcanie do wkładania i wysypywania przedmiotów do wiaderka, koszyczka.
- Rzucanie i popychanie piłki.
- Podejmowanie prób dopasowywania części .
- Kołysanie trzymanego na kolanach dziecka w rytm muzyki, klaskanie rękoma, zabawy przedmiotami grającymi.
- Zachęcanie do posługiwania się pojawiającymi się pierwszymi słowami (baba, lala, tata, mama...) łączymy z pokazem - wykorzystujemy książeczki - zawsze wyraźnie podajemy nazwę.
- Pokazujemy i zachęcamy do wskazywania i nazywania części ciała na lalce i na dziecku.
- Wydajemy krótkie polecenia poparte gestem (daj, pokaż, przynieś, połóż).
- Naśladujemy głosy zwierząt. Dobrze jest mieć nagrania. W sklepach typu empik można spotkać mnóstwo nagrań na kasetach, płytach CD.

Zabawy dla dzieci w wieku 12- 24 miesiąc życia

- Budowanie z klocków wieży, następnie tworzenie z nich pociągu.
- Bazgranie po papierze.
- Wkładanie i wyjmowanie przedmiotów z woreczka.
- Zachęcanie do ciągnięcia zabawek za sznurek.
- Samodzielne picie z kubka.
- Kopanie piłki.
- Wchodzenie i schodzenie ze schodów.
- Zachęcanie do naśladowania czynności - zamiatanie, ścieranie kurzu.
- Sprzątanie zabawek.
- Podejmowanie prób samodzielnego rozbierania i ubierania się (każdą część ubrania nazywamy).
- Zachęcanie do przynoszenia drobnych przedmiotów.
- Zabawy bębenkiem (bum- bum).
- Naśladowanie głosów zwierząt.
- Próby łączenia dwóch słów np. mama daj.
- Nazywanie części ciała.
- Dawanie trudniejszych poleceń - połóż psa na stole, na podłodze, daj mamie.
- Zachęcanie do śpiewania i mówienia przez kołysanie i śpiewanie lalce, misiowi, zabawy autem, ptaszkiem...
- Zabawy na kolanach - Jedzie, jedzie pan; Kosi, kosi łapki; Idzie rak nieborak; Gotowała myszka jajko.

1,6 – 2 latka dziecko powinno wypowiadać samogłoski: a, e, o, u, i ,y: spółgłoski: p, b, pi, bi, m, t, d, n, ni, ś, ć, dź, f, fi, wi, zi, h, j, k, ki

Podsumujmy

Rodzicu co możesz zrobić dla swojego dwulatka:

- Często stosuj wyrazy dźwiękonaśladowcze np. hau, hau: tik-tak: kle, kle, muuu: miau: prr...
- Wskazuj na przedmioty i wyraźnie wypowiadaj ich nazwy.
- Zachęcaj do wypowiadania samogłosek, później grup spółgłoskowych, np. AOE, UAE itd.
- Mów do dziecka wolno i wyraźnie, stosując bogatą mimikę twarzy i znaczące gesty, np. mówiąc „daj”, wyciągnij rękę do pociechy, aby zrozumiało sens słowa.

- Czytaj bajki z ilustracjami. Nazywaj obrazki zawarte w książkach i baw się z dzieckiem, korzystając z nich, np. „To jest miś” (wskaż na misia), następnie: „Nie ma misia” (zakryj misia).

Wierszyki dwulatka **Tekst A. H. Murgrabia**

„Oczko” Wierszyk z pokazywaniem

Oczko, oczko,
nosek, buzia,
uszko, uszko
szyja, brzuch,
rączka, rączka,
nóżka, nóżka ...
Tak wygląda
mały zuch !

„Rusza pociąg”

Rusza pociąg: ciuch, ciuch, ciuch!
Kola wolno idą w ruch.
Coraz szybciej pociąg mknie,
Mija miasta, mija wsie.
Kola dudnią: buch, buch, buch!
Pociąg gwiżdże: uuu! uuu! uuu!
Nagle zwalnia: stacja! Stop!
Proszę wsiadać, dalej, hop!

„Hopsasa”

Hopsasa, hopsasa,
Na plac zabaw idę ja.
Mam wiaderko i szpadelek,
Tam zabawy będzie wiele.
Już plac zabaw dzieci zbiera,
czeka na nas karuzela,
Są huśtawki i zjeżdżalnie...
Tylko grzecznie, bo ktoś spadnie!

„Zgadywanka rymowanka”

W małym koszyku leży podusia,
A na podusi coś się porusza.
Ma małe uszka i nosek mały,
a na dodatek- w futerku cały.
Gdybyś mu mleczka w spodeczku dał,
to się przeciągnie i powie „Miauuu”.
Wyjdzie z koszyczka,

mleczko wypije
i brudny pyszczek łapką umyje.

Literatura:

B. Hołyńska Rodzina i dom - „Zabawy rozwijające mowę dziecka”.

A J. Sachajska - „Mowa dziecka - Ćwiczenia usprawniające”.

A. H. Murgrabia Biblioteka przedszkolaka „Wierszyki dwulatka”.